

не встановлено відповідальність за ненадання відповідної інформації (документації).

Відсутньою є відповідальність і за невиконання вимог керівників Рахункової палати та посадових осіб її апарату, пов'язаних з виконанням ними своїх службових обов'язків, за перешкоджання роботі або нестворення належних умов для роботи посадових осіб Рахункової палати, які проводять перевірку (ревізію). Закон не встановлює строків та процедури розгляду запитів Рахункової палати іншими суб'єктами, зокрема органами фінансового контролю, не передбачає відповідальності за порушення таких строків, ненадання, неповне надання інформації за запитом, або надання недостовірної інформації.

Заслужують на увагу і висловлені в літературі з відповідної проблематики пропозиції стосовно удосконалення правового регулювання взаємодії Рахункової палати з органами судової влади. Ми поділяємо думку про те, що Рахунковій палаті варто було б надати право звертатися до господарських судів із заявою про призупинення всіх видів платіжних і розрахункових операцій за рахунками державних установ у разі виявлення фактів нецільового використання ними коштів державного бюджету, право оскаржувати в суді бездіяльність розпорядників бюджетних коштів, пов'язану з невиконанням пропозицій Рахункової палати стосовно припинення фінансових порушень, усунення причин і умов, що сприяли їх вчиненню тощо.

На наш погляд, у новій редакції Закону «Про Рахункову палату» доцільно посилити гарантії незалежності цього органу від гілок влади, у тому числі – законодавчої. Зокрема необхідно конкретизувати підстави дострокового припинення повноважень Голови та членів Рахункової палати, позбавити Верховну Раду України права давати Рахунковій палаті доручення. Так, парламент, Президент, органи виконавчої влади мають взаємодіяти з Рахунковою палатою на підставі звернень, спрямовувати та координувати її діяльність, доручати проведення перевірок, ревізій тощо. Такий підхід загалом узгоджуватиметься із загальносвітовими тенденціями у відповідній сфері.

Заслужує на увагу і неодноразово висловлена керівництвом Рахункової палати України пропозиція стосовно необхідності прийняття Закону, який регулюватиме функціонування системи органів фінансового контролю в цілому.

На сьогодні внесені деякі зміни до статті 98 Конституції України та Закону України «Про Рахункову палату» в частині посилення повноважень Рахункової палати. Суть цих змін полягає в тому, що до повноважень Рахункової палати належатиме не тільки контроль за видатками державного бюджету а й за надходженнями, тобто повноваження Рахункової палати значно розширюються. Також передбачено ухвалити новий закон про Рахункову палату.

Окрім посилення гарантій незалежності Рахункової палати України, мають бути чітко визначені засади взаємодії Рахункової палати з Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, органами, які здійснюють внутрішній фінансовий контроль.

Актуальним є також питання внесення змін до Кримінального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, які б передбачали встановлення дієвих гарантій реалізації Рахунковою палатою України своїх повноважень.

ЗАХИСТ ПРАВ УЧАСНИКІВ БІРЖОВИХ ТОРГІВ

Біляр І.П., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Котирло О.О.

Важливо розуміти, що специфіка біржової торгівлі, пояснюється до певної міри й обмеженням та визначенням колом її учасників, а тому до участі у біржових торгах допускаються члени біржі та особи, що відповідно до законодавства та правил біржових торгів мають таке право. До них належать: брокери, дилери, трейдери, клерки, маклери та інші особи. Крім того, до операційної зали біржі допускаються особи, зокрема, персонал біржі, головний

керуючий, голова правління, державний комісар і відповідальний член біржової ради, а також особи, присутність яких дозволена біржовою радою. Звичайно, склад учасників біржових торгів визначається залежно від виду біржі (фондова, валютна чи товарна) та чинного біржового законодавства, однак варто зазначити, що згідно ст. 15 Закону України «Про товарну біржу» біржові операції дозволяється здійснювати тільки членам біржі або брокерам.

У цьому аспекті, актуальним є питання захисту прав учасників біржових торгів, й розуміння того, що можна робити учасникам біржових торгів, що ні, та як саме держава захищає таких учасників.

Доцільно зазначити, що умови праці службовців біржі регулюються трудовим договором у формі контракту згідно із Законом України «Про товарну біржу» та іншими законодавчими актами. Службовцям біржі забороняється брати участь у біржових операціях і створювати власні брокерські фірми, а також використовувати службову інформацію у власних інтересах.

Законодавець брокерами визначає фізичних осіб, зареєстрованих на біржі відповідно до її статуту, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і поданні здійснюваних ними операцій для реєстрації на біржі.

Брокерам забороняється розголошувати комерційні таємниці щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій клієнтів, одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать.

Відносини між біржовими посередниками і їх клієнтами визначаються на основі відповідного договору, оскільки біржа в межах своїх повноважень може регламентувати їх взаємовідносини, застосовувати у встановленому порядку санкції до біржових посередників, які порушують передбачені нею правила взаємовідносин біржових посередників з їх клієнтами. Біржові посередники мають право вимагати від своїх клієнтів внесення гарантійних внесків на свої розрахункові рахунки, відкриті в розрахункових установах (клірингових центрах), а також надання прав на розпорядження ними від імені біржового посередника відповідно до даного йому доручення.

Таким чином, питання захисту учасників біржових торгів є досить актуальним. Роблячи висновок, слід зазначити, що біржове законодавство, яке стосується учасників біржових торгів, потребує змін та доповнень, для того щоб максимально захищати права всіх учасників біржових торгів.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ БІРЖОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Біляр Б.П., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Котирло О.О.

На сьогоднішній день існує велика кількість проблемних питань дотримання біржового законодавства в Україні. Ці питання є досить актуальними саме в контексті захисту прав споживачів в Україні. Слід звернути увагу на те, що проблемні аспекти дотримання біржового законодавства виникають саме з біржових правовідносин.

Біржові правовідносини в Україні мають такі особливості: виникають виключно в процесі біржової діяльності; регулюються нормами біржового законодавства, а також інших галузей законодавства (цивільного, господарського, фінансового, адміністративного та інших);

носять переважно змішаний, одночасно публічно-правовий і приватно-правовий характер;

спеціальним та обов'язковим їх учасником завжди виступає біржова установа.

Таким чином, можна відмітити велику кількість особливостей біржових правовідносин, які вирізняють їх з-поміж інших відносин.